1845. No. 50.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 24 JUNIJ.

De MINISTER van FINANCIEN, daartoe door Zijne Majesteit gemagtigd, brengt ter kennis van elk en een iegelijk, dat, terwijl reeds sedert eenigen tijd bij de Agenten van de schatkist, de stukken van *twee* stuivers, vroeger als Provinciale en Generaliteits-munten geslagen, (dubbeltjes) zijn ingehouden en daartegen de stukken van 10 cents, naar de wet van 1816 gemunt, door betalingen en teruggaven in omloop zijn gebragt, er nu ook maatregelen zijn genomen, om die meer algemeen te bewerkstelligen en de dubbeltjes in te trekken.

Dat te dien einde aan de Agenten van de schatkist eene zekere hoeveelheid stukken van 10 centen zijn toegezonden, om dezelve niet alleen gedurende de tegenwoordige en de eerstvolgende maand Julij, bij voortduring in omloop te brengen bij betalingen en teruggaven, maar ook om die 10 cents stukken, op het verzoek van belanghebbenden, te verwisselen, hetzij tegen dubbeltjes, hetzij tegen andere specien, dit laatste echter met matigheid en zonder meer dan het bedrag van *f* 20; aan tien cents stukken op die wijze, te gelijk in verwisseling tegen andere specien te geven;

Dat aan alle Rijks Ontvangers en Directeuren van Postkantoren, mede eene zekere hoeveelheid stukken van 10 centen zijn ter hand gesteld, zoo om dezelve gedurende de tegenwoordige en de eerstkomende maand Julij tot betalingen en teruggaven te bezigen, als om die aan hen, die zulks verlangen, in verwisseling te geven tegen dubbeltjes;

Dat gedurende de *vier* laatste dagen van de maand Julij aanstaande, bij al de gemelde Agenten, Ontvangers en Directeuren van de Postkantoren, aan een ieder nog gelegenheid zal worden gegeven, om zijne overige dubbeltjes te verwisselen tegen stukken van tien centen, voor zoo veel die nog aanwezig zullen zijn of ook tegen andere specie;

En eindelijk, dat met den eersten Augustus aanstaande en vervolgens geene dubbeltjes in 'sRijks Schatkist of bij eenig Rijks Comptabele zullen worden aangenomen, dan wanneer dezelve zijn geheel en al onverminkt en dat daarop nog het kenmerk te onderscheiden is, dat die stukken als Provinciale of Generaliteits-munt zijn vervaardigd, terwijl al de zoodanige waaraan dat kenmerk ontbreekt, zullen worden afgewezen.

's Gravenhage, den 16 Junij 1845. *De Minister voornoemd,* Van HALL.

PROVINCIE VRIESLAND.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 27 Junij 1845, des voormiddags ten 10 ure, zal aan het *Gouvernementslocaal* binnen *Leeuwarden*, onder nadere goedkeuring, bij inschrijving op gezegeld papier en verder bij opbod, worden aanbesteed:

1°. De vernieuwing over 50 ellen lengte der Kistpaalregel van het Paalschermwerk langs het *Schapenland*, ten zuiden van de Haven te *Stavoren*, met de leverantie en verwerking in de Steenstorting aldaar, van *dertig* lasten zware *Noordsche* of *Drentsche Steen*.

2°. Het doen van eenige vernieuwingen en herstellingen aan de Werken te *Stavoren* en langs het *Roode Klif*, met het onderhoud derzelven tot den laatsten April 1846.

3°. Idem der Werken van den *Koudumer-Slaperdijk*, — en

4°. Idem van de Zeesluis de *Molkwerumerzijl*.

NB. Geschiedende echter de aanbesteding van dit laatste werk sub 4 enkeld bij inschrijving op gezegeld en gesloten papier, welke billetten uiterlijk één uur bevorens *franco* moeten zijn ingediend.

De bestekken dezer werken zullen *twaalf* dagen te voren ter lezing liggen aan opgemeld *Gouvernementslocaal*, bij den Sluiswachter te *Molkwerum* en aan de *Galamadammen*, en verder in de voor deze Provincie gebruikelijke Logementen of leesplaatsen, terwijl voorts den *vierden* en *derden* dag vóór de aanbesteding, de noodige aanwijzingen aan de gegadigden, door den te *Stavoren* aanwezigen Opzigter, zullen worden gedaan en inmiddels de nader verlangde inlichtingen te bekomen zijn bij den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat *A. C. Kros* en den Heer Provincialen Ingenieur *C. J. Bolten*, beide te *Leeuwarden*.

Leeuwarden, den 12 Junij 1845. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* Van SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 20 Junij 1845, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 7,91.
Van de *Rogge* per last . . . . » 192,00.

Leeuwarden, den 23 Junij 1845. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* Van SIJTZAMA.

COMMISSARISSEN uit het Collegie van Gedeputeerde Staten van Vriesland tot bevordering der slatting van de Leeuwarder-Bolswarder Trekvaart en der Vaart naar het Makkumer-Meer, brengen hiermede ter kennis van de belanghebbenden, dat het gedeelte der Bolswarder-Trekvaart, begrepen tusschen het Huinser Panwerk en de brug genaamd *Spijktille*, van heden af tot zoo lang zulks ten dienste der slatting wordt gevorderd, voor de scheepvaart zal zijn afgesloten.

Leeuwarden, den 24 Junij 1845. *Commissarissen voornoemd,* Van BURMANIA RENGERS. P. MULIER.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 18 *Junij*. Met zeer bedekte stem begint men elkander in het oor te fluisteren van de wonderbaarste van alle wonderbare uitvindingen. Het komt op niets minder aan, dan in één oogknip al de groote wegen, die Frankrijk doorkruisen, des nachts te verlichten door middel van eenvoudig koperdraad, in aanraking gebragt met electro-chemische toestellen; het zou de tegenhanger zijn voor de electro-magnetischen telegraaf, met welke thans de Europesche geleerde wereld zich onledig houdt. Wat eene zoo verbazend groote ontdekking al nuttigs hebben zoude voor voetgangers, voerlieden, vrachtwagenmenners, diligences, briefpostkarren, enz., zal wel niet behoeven te worden aangeduid. De groote landwegen van Frankrijk zouden, door deze in praktijk gebragte min kostbare uitvinding, even veilig blijven als de meest bezochte straten van Parijs. Reeds zijn door onze beroemdste geleerden, bestuurde proefnemingen van af Parijs tot aan eene kleine, op den weg naar Rouaan gelegen stad bewerkstelligd, die met het meest gewenscht gevolg zijn bekroond geworden. Het gazlicht zelf is er tegenover verbleekt.

— De maand Junij heeft zich op onderscheidene plaatsen van Frankrijk door buitengemeen zware onweders gekenmerkt, die van geweldige slagregens en al de gevolgen, welke deze op eenen heuvelachtigen grond kunnen hebben, verzeld gegaan zijn. Uit het departement van Loire et Cher, bij voorbeeld, wordt heden het volgende berigt: »ll. Vrijdag avond (den 13den) is een verschrikkelijk onweder over de gemeente Angé, St. Julien, Faverolles, St. Georges en Francueil losgebarsten. Eene wolkbreuk of hoos, met hagel doormengd, heeft als een stortvloed alles op haren weg medegesleept. Bij menschen-geheugen had men in onze streken niets dergelijks gezien. Al de muren, waarmede de gronden van het kasteel d'Angé en andere eigendommen omgeven waren, zijn omgeworpen, zoo dat men niet zien kan waar zij gestaan hebben; huizen zijn ondergeloopen en meubelen weggespoeld. Waar de grond helde, zijn de lagere weidlanden met aarde en zand overdekt, zoo dat de hooioogst verloren is; deuren van huizen en stallen zijn ingedrukt en in vele stallen is het vee verdronken. In een boerenhuis redde eene vrouw haar leven door in de vensterbank te klimmen, en nog kreeg zij het water tot aan de schouders; om haar te verlossen moest men door het dak inbreken. Zonder den moed en de zelfopoffering van sommige inwoners zouden verscheidene personen het leven verloren hebben.

— Hier te Parijs hebben wij verleden Dingsdag, den 17den, mede een zwaar onweder gehad. Bij eene bui, die geheel den hemel als in vlam zette, is ten acht ure des avonds een stortregen gevallen, die, niettegenstaande de verbeteringen in de laatste jaren aan de riolen en den afloop van het water toegebragt, al de straten der hoofdstad in rivieren verkeerd heeft. Het eind der straat Richelieu geleek eenen grooten stroom; het plein van het Carrousel was een meer geworden, en onmogelijk was het, zelfs eene smalle straat, dwars over te gaan, zonder tot op het hemd toe nat te worden.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, *den* 18 *Junij*. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de commissie, benoemd overeenkomstig art. 104 van het reglement van orde tot onderzoek van het adres van den heer *C. Bosch Reitz c. s.*, betrekkelijk de

SURINAAMSCHE AANGELEGENHEDEN

haar rapport uitgebragt bij monde van den heer *Bruce*.

Z.E.M. vangt zijn rapport aan met een overzigt van het gebeurde in de Kamer nopens deze zaak, sedert het aanbieden van het rekwest. Hoogstbelangrijk en moeijelijk is deze taak. Immers in het adres worden de meest gewigtige onderwerpen behandeld; de hoogste belangen van de koloniën, waarvan het welzijn, zoo zeer in verband staat met het welzijn van vele Nederlandsche ingezetenen, en zoo veel invloed uitoefent op verschillende takken van nijverheid. Bij de bereidvaardigheid des ministers in het geven van de noodige bescheiden; bij de bereidwilligheid der Adressanten in het verstrekken van inlichtingen, en bij de teregtwijzingen van zoo vele zaakkundigen, is de taak der commissie wel vergemakkelijkt, doch nogtans is die taak niet van moeijelijkheid ontbloot, bij het gemis van sommige bescheiden, en inlichtingen die men bijna wel niet anders dan op de plaats zelve zou kunnen inwinnen.

De commissie heeft gemeend haar rapport te moeten splitsen in 4 hoofd-afdeelingen.

I. Het onderzoek naar de omstandigheden, welke als de voornaamste oorzaken van het verval en den verminderden bloei van de kolonie in Suriname moeten beschouwd worden.

II. Welke de middelen zouden kunnen zijn die leiden kunnen tot opbeuring en herstel.

III. De klagten tegen den gouverneur-generaal *Elias* te toetsen.

IV. De handelingen van den minister van koloniën, in verband tot de besluiten van 6 November 1844, welk onderzoek een punt van de meest ernstige overwegingen zal uitmaken.

I. Het blijkt dat de klagten over het verval der kolonie reeds dagteekenen van de vorige eeuw; naar het oordeel der commissie zijn de oorzaken daarvan gelegen:

1. In de afwezigheid van de eigenaren der plantagiën. — Hoewel het beheer in den laatsten tijd is verbeterd, zoo is het toch waar dat dit beheer niet altijd aan de zoodanigen is opgedragen, die het voordeel van hunne meesters even als hun eigen voordeel behartigen, waarvan achteruitgang het gevolg is.

2. In de toenemende vermindering van de slavenmagten.

3. In de steeds dalende prijzen der producten, hetgeen o. a. blijken kan uit eenen staat van vergelijking der prijzen van de opbrengst der suiker.

Deze drie oorzaken hebben den achteruitgang der kolonie bewerkt, doch welke oorzaken buiten het bereik der Regering waren, die toch den eigenaar niet dwingen kan, om zelf in de koloniën te wonen; welke niet bij magte is, zich te kanten tegen het stelsel der groote mogendheden die de afschaffing van den slavenhandel willen, en eindelijk niet bij magte is om de producten in prijs te doen verhoogen.

4. In de willekeurige handelingen van verschillende gouverneurs, die sedert 1816 in Suriname hebben geregeerd, die het welzijn der kolonie in de hartäder hebben aangetast; de geschiedenis levert te dien opzigte de bewijzen op van daden van willekeur en misbruik van magt; willekeurige belastingen zijn opgelegd; uitgaven gedaan zonder medewerking van de bevoegde autoriteiten; veronachtzaamd zijn de middelen die leiden konden om den toestand der kolonie te leeren kennen, misbruikt is het regt van schorsing der procedure, zoo als b. v. in het proces van handelaren tegen de Bank; terwijl die geschiedenis eindelijk ook nog doet zien, dat men aangegane verbindtenissen niet heeft nagekomen.

De rapporteur haalt tot staving hiervan eenige voorbeelden aan omtrent de agio, omtrent het uitgaand regt van producten, waarvan men sommige begunstigden heeft vrijgesteld, en nog andere voorbeelden van willekeur; daarbij echter voegende, dat sedert 1832 over dusdanige handelingen niet meer is geklaagd.

5. Vindt de commissie de oorzaken van verval in den hoogst onzekeren politieken toestand der kolonie. Opmerkelijk is het, dat in minder dan dertig jaren, reeds 3 regeringsreglementen zijn ontstaan, en telkens is de magt van den gouverneur vermeerderd en het tegenwigt, dat tegenover die magt moest staan, ingekrompen en verminderd.

Bij het laatste regeringsreglement van 1832, is, ja eene koloniale raad ingesteld, doch deze is geheel van zijnen vroegeren aard veranderd en teruggebragt tot een dood adviserend ligchaam, dat afhankelijk is van den gouverneur, terwijl de gouverneur ten opzigte van dat ligchaam geheel vrij is om al dan niet overeenkomstig den raad te handelen, zoo dat inderdaad al de magt in handen is van den gouverneur, hetwelk een gevolg schijnt te zijn van het stelsel van uitsluitend opperbestuur over de koloniën. Van daar dan ook ontevredenheid der kolonisten tegen de regering en den gouverneur, en het vertrouwen op de regering geschokt. Welligt wordt de vrees die uit zoodanigen toestand geboren is, nog verergerd door den toestand der regtsbedeeling in de koloniën, die aan de commissie zeer bedenkelijk voorkomt; men heeft daar nog eene wijze van procedure en eene wetgeving, welke hier te lande in onbruik zijn geraakt. Groote nadeelen zijn ook voortgevloeid uit den gestremden gelds-omloop, doch de maatregelen der regering te vergelijken, gelijk in het adres, bij eene Napoleontische tiercering, is ten onregte geschied.

II. Als middelen die leiden kunnen tot opbeuring en herstel, beschouwt de commissie:

1. het wegnemen van de bezwaren, voortvloeijende uit de onzekerheid van den politieken en gebrekkigen regtstoestand, en het nemen van waarborgen tegen verder misbruik van gezag;

2. eene voorziening in de wijze tot voldoening der schuld van de bank; door het weder verkrijgbaar stellen van wissels zal men de vorige misstappen herstellen;

3. maatregelen te nemen tot bevordering van kolonisatie van Europeanen en bevordering van den landbouw; de bevolking in de kolonie neemt af en het gevolg is de onvolledige bewerking der plantagie; de commissie hoopt ook dat de proeven en het onderzoek deswege door den heer *Lans* ingesteld, mogen gelukken;

4. het maken van een slaven-reglement; wat er ook van zij, de regering heeft bij de ingezetenen geene genoegzame medewerking ondervonden; de regering is onvermoeid werkzaam geweest in het hooren van alle belangen; zij heeft overvloedig den kolonialen raad geraadpleegd. De commissie is van oordeel, dat het slaven-reglement van 1784 herziening eischt, vooral ook wanneer men let op de vrijmaking der slaven in de naburige koloniën. De stukken, waarop de commissie geoordeeld heeft, hebben haar wel overtuigd van de goede bedoelingen der regering, maar niet van het plan bij de belanghebbenden om ernstig daartoe mede te werken. De commissie vindt derhalve noodzakelijkheid aan betere voorzieningen omtrent het slaven-reglement. De commissie kan toch niet deelen in het gevoelen der adressanten, alsof een vrijzinniger slaven-reglement inbreuk zou zijn op het regt van eigendom, hetwelk aanleiding gaf tot schadevergoeding. De regering is verpligt een beteren staat van zaken voor te bereiden, door eene verstandige wijziging en verbetering in het lot der slaven; doch schadevergoeding is zij niet verpligt; de discussien over hetzelfde onderwerp onlangs in Frankrijk gehouden, leiden ook tot dezelfde beschouwingen.

III. De klagten tegen den heer *Elias*.

De commissie kan daaromtrent kort zijn, want waartoe zou eene breedvoerige uitweiding leiden, *thans*, nu die ambtenaar niet meer in die waardigheid is.

Met leedwezen moet de commissie erkennen dat de handelwijzen van dezen ambtenaar minder geschikt zijn voorgekomen, om vertrouwen en medewerking te doen verwerven; dat hij niet de noodige voorzigtigheid heeft betracht, en dat het beter ware geweest zich minder aan den Engelschen commissaris aan te sluiten; doch de commissie ziet daarin nogtans niet zoodanige handelingen om te komen tot een besluit, gelijk de adressanten bedoelen. Het ontslag van een lid van den kolonialen raad is welligt streng, maar bleef binnen de bij het rege-

rings-reglement toegekende magt, en dat lid had dan ook den eerbied aan den gouverneur-generaal verschuldigd, uit het oog verloren.

IV. De klagten tegen den minister van koloniën.

Men kan die klagten tot 3 punten brengen.

1. De maatregelen die genomen zijn tot opheffing van het verbod om agio te berekenen van het bankpapier, hetwelk is geschied bij de publicatie van 19 Junij 1844.

Ter beoordeeling daarvan herinnert de commissie aan het vroeger gebeurde deswege, en dan vindt zij de opheffing van het verbod hard; maar het verbod zelf, vroeger verordend, indruischende tegen de regelen eener gezonde staatshuishoudkunde. Het heeft der commissie bevreemd dat de maatregelen tot intrekking van het verbod zoo veel tegenstand bij den kolonialen raad heeft veroorzaakt en aanleiding heeft gegeven tot het bekende protest; de commissie weet niet waaraan dit is toe te schrijven; de handeling des ministers waarbij hij het verbod ophief, houdt de commissie voor zeer juist en doelmatig.

2. Het gebeurde met den Engelschen commissaris. Die commissaris is volgens het oordeel der commissie buiten de palen van zijne betrekking gegaan; dit verdiende afkeuring en op onze regering berustte de verpligting om hem binnen de behoorlijke palen terug te brengen. Doch het sprak wel van zelf dat de regering dienaangaande geen anderen dan den diplomatieken weg kon bewandelen, en de beschuldiging, alsof de regering ten deze lijdelijk toeschouwer zoude zijn geweest, is ongegrond.

3. De besluiten van 6 November 1844.

Bekend is het dat daarbij de raad van state niet is gehoord, en Z. Exc. de minister heeft dit dan ook erkend.

De klagten deswege laten zich in twee deelen splitsen.

a. Het octrooi van 1682 zou zijn vernietigd.

b. Art. 72 der grondwet verkracht.

a. De vernietiging van het octrooi zou daarin zijn gelegen dat de honorifieke leden zouden zijn ontslagen, ambtenaren in de plaats gesteld en ook de onafhankelijkheid der regterlijke magt aangerand.

Die beschuldiging is van gewigt en bij de beoordeeling daarvan komt al dadelijk de vraag in aanmerking, of het octrooi van 1682 in November 1844 regtens bestond en als grondwet voor Suriname behoorde te worden beschouwd. De commissie slaat hier een blik op de geschiedenis van af het ontstaan van dat octrooi en den inhoud van het stuk zelf. Inderdaad het is een tusschen de vroegere regering en de W. I. Compagnie aangegaan contract; zoo lang de Compagnie aan hare verbindtenissen voldeed, was ook de Nederl. regering verpligt dit octrooi als het onderling contract te beschouwen; maar zoodra de de W. I. Compagnie daarmede had opgehouden is het octrooi door de omstandigheden vernietigd en kan niet meer beperken de souvereiniteit van den staat.

Bovendien blijft het waar, dat eene wet door eene latere wet kan vervallen, ten ware die bevoegdheid ontnomen zij; en dit op den voorgrond stellende, brengt de commissie voorbeelden bij, ten betooge dat de vroegere Staten-Generaal zich evenmin aan de bepalingen van het octrooi zoo zeer gebonden hebben geacht, om daar niet bij te besluiten verandering in te brengen; ook de staatsregeling van 1795 bepaalde dat voor iedere kolonie een nieuw charter zou worden gemaakt, en die van 1801 bevatte de bepaling waarbij gezegd werd: wordende alle afzonderlijke octrooijen hierbij vernietigd.

Doch nu wordt de gewigtige vraag, of, daar niettegenstaande de opheffing van de W. I. Compagnie, het octrooi steeds van kracht is gebleven in de kolonie, en aan ons in 1815 is overgedragen als kracht van wet hebbende, de Koning, krachtens het opperbestuur die wetgeving kon veranderen.

Het is hier de kwestie niet om nategaan hoe ver het opperbestuur des Konings zich uitstrekt: genoeg zij het hier te vermelden dat de Koning, bij besluit van 14 September 1815, een reglement op het beleid der regering heeft vastgesteld; door dat besluit is het octrooi *facto* vervangen en daarbij zijn geheel andere bepalingen nopens den kolonialen raad en het justitiewezen daargesteld, zonder dat daarbij zelfs van de onafzetbaarheid der leden van de justitie wordt melding gemaakt.

In 1832 is dit reglement door een ander vervangen, wederom bij besluit van den Koning, zoo dat de commissie het daarvoor houdt, dat die opvolgende besluiten het octrooi, althans *facto* hebben vervangen. De koloniale regters hebben dan ook geene zwarigheid gemaakt om in 1816 den eed op het nieuw reglement af te leggen en de verbindende kracht der regerings-reglementen is nimmer bij de regterlijke magt noch in Suriname noch hier te lande, in twijfel getrokken. Het octrooi kan dus niet vernietigd zijn door het besluit van 1844, maar als er vernietiging of schending heeft plaats gehad, dan is die schending reeds geschied in 1816.

Doch in allen geval, al bestond het octrooi in volle kracht, zou het procesverbaal van de eigenaren en administrateuren van 1 Julij 1844 nog niet te verdedigen zijn.

Hoe het zij, de commissie kan niet ontveinzen, dat de bestaande verordeningen in Suriname voor de onafhankelijkheid der regterlijke magt, geene waarborgen hoegenaamd opleveren; genoeg, dat er misbruik van magt kan gemaakt worden, en het komt der commissie voor, dat de regerings-reglementen het beginsel der onafhankelijkheid van de regterlijke magt hebben miskend, en dat men op verbetering moet aandringen.

b. Eindelijk bestaat er eene klagt van verkrachting van art. 72 der grondwet, vermits de raad van state niet is gehoord op de besluiten van 6 November 1844. Werkelijk vindt men daarbij geene melding gemaakt dat de raad van state is gehoord en Z. Exc. de minister van koloniën heeft ook in de zitting van 14 Maart verklaard, dat dit niet is geschied.

De commissie is van oordeel dat *dit had behooren te geschieden.*

Evenmin als het noodig zal zijn te betoogen dat het hier geldt een algemeenen maatregel van inwendig bestuur, evenmin is het twijfelachtig dat tot verandering in een algemeen reglement, dezelfde formaliteiten gevorderd worden als voor de vaststelling van hetzelve.

De oplossing van den minister van koloniën, alsof het hier gold een *specialen* maatregel en van *tijdelijken* aard, komt der commissie niet aannemelijk voor; — het voorschrift der grondwet is algemeen en het is der commissie voorgekomen, *dat art. 72 der grondwet inderdaad niet is opgevolgd.*

Doch tot welke gevolgen moet dit besluit leiden?

Geen twijfel of er bestaat een groot verschil tusschen overtreding, begaan ter goeder trouw, en overtreding met het doel om de belangen van den staat te verwaarloozen of te miskennen.

Ongetwijfeld of er bestaat verschil tusschen overtreding die ingrijpt in het wezen der zaak en die, welke den vorm betreft; het niet opvolgen van het grondwettelijk voorschrift is hier alleen aan dwaling toe te schrijven en kan niet leiden tot eene vervolging van den minister; die enkele dwaling is niet voldoende om aan eenen minister, die zoo vele blijken van ijver en kunde in de behartiging van 's lands belangen gegeven heeft, voortaan het vertrouwen te weigeren.

De slotsom van het onderzoek is derhalve dat sommige der aangehevene klagten niet ongegrond, andere geheel overdreven, wederom andere geheel ongegrond zijn, en sommige betrekking hebben tot handelingen van een vroeger tijdvak.

Het voorstel der commissie is:

1. dat de Kamer bevele het adres van den heer *Bosch-Reiz c. s.* ter griffie neder te leggen;

2. en besluite om aan Z. M. den Koning een adres in te dienen, van den volgenden inhoud:

SIRE!

De vertegenwoordigers, doordrongen van Uwer Majesteits belangstelling, brengen eerbiedig ter kennis van Uwe Majesteit, dat een verzoekschrift bij de Tweede Kamer ingediend, tot een opzettelijk onderzoek naar den toestand van Suriname heeft aanleiding gegeven, en dat dit onderzoek heeft bevestigd hetgeen reeds vroeger door U. M. nopens den min gunstigen toestand der kolonie is gezegd. Zij moeten erkennen, dat de omstandigheden daarop invloed hebben uitgeoefend en kunnen het niet ontveinzen, dat de daarstelling van de bank op den geldsomloop nadeelig heeft gewerkt. Zij hebben dit alles van zoodanig belang geacht, dat zij gemeend hebben dit bij een eerbiedig adres aan U. M. kenbaar te moeten maken, onder bijvoeging dat de Staten-Generaal bereid zijn om de vereischte wetten te beramen, ten einde de koloniale administratie, des noods uit 's rijks geldmiddelen in staat worde gesteld aan hare verpligtingen te voldoen. De Staten-Generaal maken van deze gelegenheid gebruik, om de belangen der kolonie Suriname aan U. M. aan te bevelen en hopen tevens, dat de tegenwoordige minister van koloniën, de juiste middelen zal weten te beramen, die leiden kunnen tot bevordering van den bloei en de welvaart der kolonie.

De president stelt voor, om onder dankbetuiging aan de commissie voor de vervulling der haar opgedragene taak, het rapport te doen drukken en de beraadslaging over de punten daarin vervat, te stellen op Zaturdag aanstaande. Dienovereenkomstig wordt besloten.

Van den 20*sten.* Naar men verzekert zoude de behandeling van het Vde hoofdstuk der begrooting van uitgaven uitgesteld zijn op het bepaald te kennen gegeven verlangen van den minister van binnenlandsche zaken, baron *van Schimmelpenninck*, die, hoezeer door eene beteekenende ongesteldheid verpligt is zijne kamer te houden, de verdediging zijner begrooting ongaarne aan zijne ambtgenooten zou wenschen over te laten, te minder, daar het uitzigt schijnt te bestaan, dat Z. Exc. daartoe, nog ter bekwamer tijd, zelf zal kunnen optreden.

Wij kunnen niet nalaten de opregtste wenschen te uiten, dat de gunstige uitzigten op eene spoedige geheele herstelling van genoemden minister, zich mogen verwezenlijken en daardoor aan onze regering worden bespaard de moeijelijkheden, onafscheidbaar verbonden aan het, zelfs tijdelijk, vervangen van dien geachten staatsman.

— Men verneemt dat door de Amsterdamsche spoorweg-maatschappij, in verband tot de exploitatie van dien weg en de correspondentie tusschen Engeland en Nederland, vooral bij ijsgang, bij Z. M. aanzoek is gedaan tot het daarstellen van eene haven te Scheveningen, geschikt voor zee-stoombooten.

Van den 22*sten.* Gedurende de gansche afgeloopene week, heeft de Tweede Kamer der Staten Generaal, dagelijks zittingen gehouden, en zich voornamelijk bepaald tot het ontwerp van wet, bevattende de begrootings-wetten over de jaren 1846 en 1847.

In de zitting van den 16 en 17 Junij is het Iste Hoofdstuk *Huis des Konings*, aangenomen met eene meerderheid van 37 tegen 19 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Kniphorst, Thorbecke, van Rechteren, van Heemstra, Storm, van Rosenthal, Luzac, Anemaet, Wichers, Bruce, de Man, Schooneveld, van Twist, Boreel, van Goltstein, de Kempenaer, van Panhuys, van Dam van Isselt* en *Verwey-Mejan.*

Den 18 Junij is het IIde Hoofdstuk *Hooge Collegiën van Staat*, aangenomen met eene meerderheid van 36 tegen 20 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *van Rechteren, Thorbecke, Kniphorst, Cost Jordens, van Nagell, Verwey-Mejan, Wichers, de Man, Anemaet, Heemstra, de Kempenaer, van Rosenthal, Storm, van Twist, Bruce, van Panhuys, van Dam van Isselt, Schooneveld* en *Gevers.*

In de zitting van den 19den is het III Hoofdstuk *Buitenlandsche Zaken*, verworpen met 28 tegen 27 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *de Man, van Panhuys, Bruce, den Tex, Gevers, Luzac, Verwey-Mejan, van Rechteren, Nederburgh, van Nagell, van Heemstra, Thorbecke, Repelaer. de Backer, de Kempenaer, van Goltstein, van Dam van Isselt, van Rosenthal, Schooneveld, Hooft, Duymaer van Twist, de Monchy, Faber van Riemsdijk, Uytwerf Sterling, Hoffman, Boreel, Anemaet* en *Wichers.*

Het IV Hoofdstuk *Justitie*, aangenomen met eene meerderheid van 37 tegen 19 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *de Man, van Panhuys, Bruce, Storm, Luzac, Verwey-Mejan, van Rechteren, van Nagell, van Heemstra, Thorbecke, de Kempenaer, van Goltstein, van Dam van Isselt, van Rosenthal, Schooneveld, Duymaer van Twist, Hoffman, Anemaet* en *Wichers.*

Ten gevolge der ongesteldheid van den Minister van Binnenlandsche Zaken, wordt de beraadslaging over het hoofdstuk dat departement betreffende, voorloopig uitgesteld.

Het VI Hoofdstuk *Departement voor de Zaken van de Hervormde Eeredienst enz.*, aangenomen met eene meerderheid van 41 tegen 15 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Storm, Kniphorst, Luzac, Verwey-Mejan, van Rechteren, van Nagell, van Heemstra, Thorbecke, de Kempenaer, van Dam van Isselt, van Rosenthal, Schooneveld, Hoffman, Anemaet* en *Wichers.*

Het VII Hoofdstuk *Roomsch-Katholijke Eeredienst*, aangenomen met eene meerderheid van 39 tegen 16 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Hoffman, Anemaet, Wichers, Corver-Hooft, Storm, Luzac, Verwey Mejan, van Rechteren, van Nagell, van Heemstra, Thorbecke, de Kempenaer, van Goltstein, van Dam van Isselt, van Rosenthal* en *Schooneveld.*

Den 20 Junij is het VIII Hoofdstuk *Departement van Marine*, aangenomen met eene meerderheid van 40 tegen 14 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *van Rosenthal, Storm, Schooneveld, Luzac, Thorbecke, van Dam van Isselt, van Rechteren, de Kempenaer, van Heemstra, van Nagell, Anemaet, van Goltstein, Verweij-Mejan* en *Wichers.*

Het IX Hoofdstuk A *de Nationale Schuld*, aangenomen met eene meerderheid van 39 tegen 14 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Anemaet, Verwey-Mejan, Wichers, van Rosenthal, Storm, Schooneveld, Luzac, Kniphorst, Thorbecke, van Dam van Isselt, van Rechteren, de Kempenaer, van Heemstra* en *van Nagell.*

Het IX Hoofdstuk B *Departement van Financien*, aangenomen met eene meerderheid van 39 tegen 15 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Verwey-Mejan, Wichers, van Rosenthal, Storm, Schooneveld, Luzac, Hoffman, Thorbecke, van Dam van Isselt, van Rechteren, de Kempenaer, van Heemstra, van Nagell, van Sasse van Ysselt* en *Anemaet.*

Het X Hoofdstuk *Departement van Oorlog* aangenomen met eene meerderheid van 35 tegen 19 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Wichers, van Rosenthal, Modderman, Storm, Schooneveld, Luzac, Hoffman, Thorbecke, van Dam van Isselt, van Rechteren, de Kempenaer, Telting, van Heemstra, van Nagell, Boreel, Nederburgh, Anemaet, Goltstein* en *Verweij-Mejan.*

Ochtend-Zitting van Zaturdag den 21 Junij.

In dezelve is beraadslaagd over het XIde Hoofdstuk der begrooting (Koloniën).

Na langdurige beraadslaging is dit hoofdstuk *aangenomen* met eene meerderheid van 37 tegen 18 stemmen.

Avond-Zitting van Zaturdag den 21 Junij.

Daarin is beraadslaagd over het XIIde Hoofdstuk (onvoorziene uitgaven).

Daarover heeft eene langdurige beraadslaging plaats. Bij hoofdelijke omvrage verklaren zich 29 stemmen tegen en 26 voor het ontwerp, zoodat hetzelve *niet* is aangenomen, en Z. M. eerbiedig zal worden verzocht de voordragt in nadere overweging te nemen.

Maandag zullen de beraadslagingen over de begrootingswetten worden voortgezet.

GRONINGEN, *den* 19 *Junij.* Gisteren namiddag omstreeks vier ure brak boven deze stad en omstreken een onweder los, dat zich ruim vijf uren in zulk eenen geweldigen bliksemstraal en ontzettenden donderslag ontlastte, dat daardoor de gebouwen dreunden en de grond als ware het schudde, en het gevolg had, dat de grootste der beide, even buiten de Kranepoort alhier, te Donghorn staande houtzaagmolens, toebehoorende aan de heeren *G.* en *G. van Calcar* te dezer stede, door den bliksem werd getroffen. Uit het zuidoosten nederschietende, vloog hij over den eerst däär ter plaatse ontmoetenden kleineren molen en viel op den grooteren neder. De opstaande molenroede werd verbrijzeld en een eind wegs over den dijk geslingerd; van de omringende huizen werden de glazen ingedrukt en voornamelijk had dit plaats met het nabijstaande woonhuis, gedeeltelijk bewoond door den meesterknecht van den molen en eenen anderen arbeider en ten deele ingerigt tot kantoor voor de heeren eigenaren, waar de bliksem letterlijk schijnt ingeslagen te zijn, zijnde op onderscheidene gedeelten van dit huis de glazen verbrijzeld en op ééne plaats zelfs een gedeelte van het glasraam in stukken geslagen; vernietigde voorts de poortdeur, welke toegang tot de werf van den molen verleent, en deed verder zijne uitwerking gevoelen aan de daartegenover staande woonhuizen, van welke insgelijks een groot gedeelte der glasramen zijn verbrijzeld; de in de nabijheid van deze woning aan het werk zijnde arbeiders werden tegen den grond geslagen. In één oogenblik stond de molen in volle vlam en was er aan behouden van denzelven niet te denken, zoodat deze dan ook tot op de fondamenten is afgebrand. Het in den molen zelven voorhanden hout, alsmede een groot gedeelte van den op de werf aanwezigen aanzienlijken voorraad is eene prooi der vlammen geworden. De schade der heeren eigenaren is niet onaanzienlijk, vermits slechts alleen de molen gedeeltelijk tegen brandschade was verwaarborgd. De wind was Z. W. en bragt daardoor de vuurregen van riet van den brandenden molen geen nadeel aan den daarbij staanden anderen houtmolen van die heeren en eenen niet ver van daar gelegen barkmolen, hoewel omtrent beiden de meeste zorg bestond, vermits de wind telkens draaide. Echter leed daardoor het evengenoemde woonhuis groot gevaar, dat echter door de ijverige inspanning der spuitgasten en de goede werking der spuiten gelukkig is bewaard gebleven.

Dadelijk na het bekend worden van den brand had de heer burgemeester dezer stad zich naar de plaats des onheils begeven en droeg door zijne tegenwoordigheid en toespraak veel bij tot ijverige hulpbetooning van de daar aanwezigen, waartoe dan ook menig burger en aanzienlijk ingezeten dezer stad volgaarne de hand leende. Als gewoonlijk, kweet de schutterij zich ook hier weder loffelijk van haren pligt, en werd in hare taak door een detachement van de hier garnizoen houdende militairen volijverig bijgestaan.

Nog vele andere ongevallen, door dit onweder veroorzaakt, hebben hier plaats gehad, waartoe onder anderen, behoort, dat in de Molenstraat eene vrouw zoodanig met tijdelijke blindheid is geslagen, dat zulks geneeskundige hulp heeft noodzakelijk gemaakt. Bij den Sint-Jansboog is een paard met stempelkar, door het schrikken van het paard, in het loopende diep geraakt en daardoor de voerman mede in het water gesleept; gelukkig is de man nog zonder merkelijk letsel gered. Buiten de Apoort, aan de Zuiderhaven, in de Sledemenderstraat en op ettelijke andere plaatsen misschien zijn glazen of door den bliksem ingeslagen of door de persing van den dampkring verbrijzeld. Overigens is onze stad zelve gelukkiglijk van brand of andere zware onheilen verschoond gebleven en heeft wijders een overvloedige regen het aardrijk weldadig gedrenkt en aan plant- en boomgewas nieuwe groeikracht geschonken.

Dit zelfde buitengewoon zware onweder heeft zich ook tot de gemeente Leek uitgestrekt. In den toren van het dorp Tolbert is de bliksem ingeslagen, waar-

door een gedeelte van het dak is verwoest, en eene der deuren, waardoor de bliksem een' uitgang naar buiten heeft gekregen, is geheel verbrijzeld, terwijl nog bovendien verscheidene glasruiten aan stukken zijn geslagen. Gelukkig is er echter geen brand door ontstaan. Zoo gelukkig was echter niet de landbouwer *Hendrik Lucas Casemier*, te Tolbert, in wiens behuizing de bliksem mede is ingeslagen, waardoor zij eene prooi der vlammen is geworden. Slechts een klein gedeelte van het meubelair is kunnen gered worden. De behuizing is, zoo men verneemt, tegen brandschade verzekerd. — Zeer moet men roemen den loffelijken ijver der ingezetenen van Tolbert en omliggende dorpen, aan wier algemeene krachtsinspanning moet worden toegeschreven, dat het vuur zich niet verder heeft uitgestrekt, en het grootste gedeelte van het dorp Tolbert niet in de asch is gelegd.

Voorts verneemt men, dat in den namiddag van den 14 dezer boven de gemeente Bellingwolde een buitengewoon zwaar onweder is losgebarsten. met dat ongelukkig gevolg, dat de bliksem is geslagen in het huis in huur bewoond door den landbouwer *Berend Holstein* en in eigendom toebehoorende aan *H. J. Westerhof*, staande in de Wester, onder Vrieseloo, waardoor het huis en de schuur binnen korten tijd bijna geheel zijn afgebrand; 11 varkens en 2 schapen zijn daarbij omgekomen. Zeven varkens zijn echter gered, doch een gedeelte van het boerenbeslag, van de melkgereedschappen en van de huismeubelen is mede door het vuur verteerd.

LEEUWARDEN, *den 23 Junij.* Den 10 en 11 dezer hebben, binnen Goes en in den omtrek, plaats gehad de tweede algemeene vergadering en tentoonstelling van de maatschappij *tot bevordering van Landbouw en Veeteelt in Zeeland.*

De stad Goes had een feestelijk aanzien en vele bewoners der omstreken, ja zelfs van buiten het gewest, waren ter bijwoning van het feest derwaarts gekomen.

Ten 10 ure werd in de concertzaal, door den voorzitter der maatschappij voor een aanzienlijk getal leden, eene redevoering gehouden, waarin voornamelijk werd behandeld eene beknopte beantwoording der vraag: »welken invloed de »wetenschappelijke kennis op de beoefening van den landbouw hebben kan en »in hoeverre de toepassing daarvan noodig is op den Zeeuwschen landbouw?" Op eene duidelijke en allezins overtuigende wijze werden hierbij denkbeelden ontwikkeld en toegelicht, welke om derzelver belangrijkheid en waarheid, algemeene toestemming verwierven, zoodat het daarom te wenschen is, dat dezelve behartigd en verwezenlijkt mogen worden.

Hierna werden de handelingen der vorige algemeene vergadering door den secretaris gelezen en kennis gegeven dat het getal leden der Maatschappij van 600 tot ruim 800 geklommen was; tot honoraire leden waren benoemd de minister van binnenlandsche zaken, baron *Schimmelpenninck van der Oije* en de baron *van Brakel tot den Engh*, alsmede de heeren *G. J. Mulder*, hoogleeraar te Utrecht, *C. A. Bergsma*, hoogleeraar te Utrecht, *H. C. van Hall*, hoogleeraar te Groningen, *E. C. Enklaar*, directeur van het landhuishoudelijk instituut te Zalk, *R. A. van Echten van Holthe*, president der maatschappij tot bevordering van landbouw en veeteelt in Drenthe, en *G. Gibbs*, groothandelaar in zaden, te Londen.

Er werd kennis gegeven dat, in navolging van Zeeland, eene dergelijke maatschappij in Drenthe was opgerigt, welke nagenoeg dezelfde statuten als de Zeeuwsche had aangenomen, terwijl hierover in Gelderland ernstig gedacht werd.

Eindelijk werden van twee der 12 afdeelingen, tot eene proeve de verslagen harer verrigtingen voorgelezen, terwijl van de overige berigt werd, dat zij in denzelfden geest werkzaam waren.

Des namiddags verzamelden de leden zich in het naburige Wilhelminadorp, alwaar op een nabijgelegen stuk weidland onderscheidene werktuigen beproefd, anderen ten toongesteld en in werking gebragt werden.

Den volgenden morgen had even buiten de Havenpoort eene tentoonstelling plaats van werktuigen, zaden en vee.

Er waren aangebragt 72 paarden, 80 stuks rundvee, ongeveer 100 schapen in 22 hokken verdeeld, 3 Engelsche beeren en 10 biggen van Engelsch ras, in Zeeland gewonnen. Voorts werden 38 werktuigen van nieuwe vinding of verbeterd maaksel, 21 soorten van zaden, ingezonden door den heer *Gibbs* te Londen, en 2 verschillende monsters mest in de eerste en tweede ruimte bij de tent tentoongesteld. Vóór de opening der tentoonstelling voor de leden (ten 11 ure) hadden keurmeesters hunne taak verrigt en onder de bezigtiging werden de bekroonde voorwerpen aangeduid door de opsiering met een oranjelint, een breed voor den prijs en een smal voor de premie. Later werden aan de leden de namen der eigenaars met die der bekroonde voorwerpen bekend gemaakt.

Des middags vereenigden zich 240 leden der Maatschappij aan eenen vriendschappelijken disch. Op Donderdag morgen werd de verkooping van eenige aangebragte voorwerpen gehouden en des avonds het feest van den landbouw in de societeitszaal met een bal besloten.

EXTRACT-VONNIS.

Bij Vonnis door de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden, gewezen den *zeventienden Junij* 1845, (en niet gelijk in de Leeuwarder Courant van den 20 Junij 1845, abusivelijk is vermeld, *zeventienden Februarij*), is *WILLEM HACQUEBARD*, zonder beroep, wonende te Leeuwarden, comparerende door deszelfs Procureur Mr. C. C. C. WARMOLTS, op eigen verzoek, onder Curatele gesteld.

Geschiedende deze bekendmaking ter voldoening aan art. 498 en 499 van het Burgerlijk Wetboek.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt, ingevolge het 94ste der Artikelen van Overeenkomst, bekend, dat door den Raad, in deszelfs Zitting van heden, in overeenstemming met de bepalingen van het 92ste en 9de der evengemelde Artikelen, is besloten, tot de uitkeering van een Dividend, over het Boekjaar 1844, ten bedrage van *Twee en Twintig* Gulden en *Vijftig* Cents over elk Aandeel, groot *f* 1000, staande *op naam*; en verwittigt dientengevolge de houders van *Aandeelen op naam*, dat, overeenkomstig den inhoud der, bij die Aandeelen afgegevene nieuwe dividendbewijzen, tot de betaling, tegen intrekking van het *Tiende* derzelve, zal worden gevaceerd bij de *Nederlandsche Bank* te *Amsterdam*, en wel te beginnen met den 1sten Augustus 1845.

Amsterdam, VAN DER OUDERMEULEN, *President.*
den 20 Junij 1845. T. SCHUURMAN, *Direct. fung. Secret.*

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat door haar zullen geveild worden, te *Amsterdam* op *Donderdag den 3 Julij* 1845:

40834 KANASSERS & KRANJANGS,
400 KISTEN . . . . } JAVA SUIKER, liggende *aldaar.*
10321 KANASSERS & KRANJANGS dito dito » te *Rotterdam.*
2864 dito dito dito dito » te *Dordrecht.*
1385 dito dito dito dito » te *Middelburg.*

Waarvan de Notitien met de Veilconditien in tijds zullen worden uitgegeven.

Amsterdam, VAN DER OUDERMEULEN, *President.*
den 3 Junij 1845. T. SCHUURMAN, *Direct. fung. Secret.*

*** Getrouwd:
Harlingen, L. VEEN, *van Sneek*, en
den 19 Junij 1845. R. VAN ALTENA.
Eenige kennisgeving.

*** Ondertrouwd:
Leeuwarden, D. HABBEMA,
den 22 Junij 1845. *Ridder der Militaire Willemsorde 4de Kl.*, en
Eenige kennisgeving. M. E. CHRIST, *van Nijmegen.*

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER R. IJ. LANGHOUT, geliefde Echtgenoote van
Joure, den 21 Junij 1845. J. P. V. D. MEULEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoot ITSKE HOEKSMA, werd heden, door Gods goedheid, zeer voorspoedig van een' ZOON verlost.
Parrega, S. ZANDSTRA,
den 22 Junij 1845. *Predikant.*
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eenen ZOON JANKE G. DE BOER, Echtgenoot van
St. Anna Parochie, den 22 Junij 1845. A. B. WASSENAAR.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel mijne Echtgenoot J. N. DRIJFHOUT FERF, van eenen ZOON.
Bergumerdam, den 23 Junij 1845. G. WILHELMIJ Fz.

*** Heden overleed onze waarde Vader PIETER GEERTS BLEEKSMA, in leven Mr. Timmerman alhier, in den ouderdom van circa 74 jaren.
Rauwerd, G. P. BLEEKSMA.
den 8 Junij 1845. *uit aller naam.*
PS. De Affaire zal provisioneel op denzelfden voet blijven.

BOLSWARD, den 9 Junij 1845. Heden ontsliep zeer zacht, na een langdurig lijden, mijne geliefde Dochter JUSTINA ELISABETH KNORR, in den ouderdom van bijna 40 jaren.
Algemeene kennisgeving. [illegible] Wed. H. S. ELGERSMA.

*** Heden overleed in den gezegenden ouderdom van 78 jaren en ruim 8 maanden, Mejufvrouw HILTJE SIJTZES MIEDEMA, Weduwe wijlen den Heer WIJTZE KEIMPES HOEKSTRA, in leven Notaris en Secretaris te Wommels.
Wommels, den 11 Junij 1845.
Eenige kennisgeving.

GROUW, den 11 Junij 1845. Heden nacht omstreeks 1 ure ontsliep na eene langdurige ongesteldheid, zacht en kalm, onze geliefde Moeder FROUKJEN Z. ZEILSTRA, Wed. DOUWE D. VISSER, in den ouderdom van 59 jaren.
ZIPKE D. VISSER. *Uit aller naam.*

*** Gisteren avond overleed, na lang sukkelen, in den ouderdom van 33 jaren, mijn beminde Echtgenoot, JAN FEENSTRA, in leven 1ste Bediende der Societeit Amicitia alhier, nalatende een Dochtertje uit zijn vorig huwelijk.

Wat ik, zijn Dochtertje en hoogbejaarde Ouders in hem verliezen, zal ieder beseffen die den braven overledene van nabij gekend hebben.
Leeuwarden, D. FLIETSTRA.
den 12 Junij 1845. Wed. JAN FEENSTRA.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed in den gezegenden ouderdom van juist 80 jaren, mijn waarde Oom, JELKE JOUKES VAN DIJK, in leven Oud-Zeekapitein.
Dockum, F. J. SONNEMA.
den 12 Junij 1845. *Uit aller naam.*

*** Heden overleed tot onze innige droefheid, ons jongste Kindje HARMEN, in den ouderdom van slechts veertien maanden.
Sneek, Mr. H. HIDDINGA.
den 14 Junij 1845. A. H. E. VOGELSANG.

*** Heden overleed ons geliefd jongste Kind WATZE, in wiens bezit wij ons slechts elf weken mogten verheugen. J. BIJLSMA.
Harlingen, den 14 Junij 1845. E. BIJLSMA — CAMPHUIS.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed na eene kortstondige, doch hevige ziekte, mijn geliefde jongste ZOON DAVID, in den ouderdom van bijna 14 jaren.
Groningen, den 14 Junij 1845. J. VAN GIFFEN, Wed. LIEUWENS.

*** Na een lang en smartelijk lijden, wierd aan ons Ouderhart door den dood ontnomen, ons geliefd Dochtertje AUKJE, in den jeugdigen leeftijd van bijna 13 jaren. W. F. JANSEN.
Leeuwarden, den 15 Junij 1845. M. H. JANSEN, geb. SCHERVE.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, twintig weken oud, onze eenige innig geliefde Dochter JOHANNA ALIDA. C. SLEESWIJK VENING.
Leeuwarden, den 16 Junij 1845. T. L. LE MAIRE.

*** Heden overleed ons dierbaar jongste Kind GEORG, over wiens geboorte wij ons voor ruim elf weken verheugden.
Leeuwarden, Jr. H. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER.
den 16 Junij 1845. C. J. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER, geb. OOSTING.

*** Heden overleed alhier, na langdurend lijden, onze veel geliefde Dochter en Behuwddochter WIEBREGJE BOERSMA, in den ouderdom van circa zestien jaren. P. RISSELADE.
Sneek, den 16 Junij 1845. G. RISSELADE, geb. TICHELAAR.

*** Heden overleed het Kindje ons den 24 April ll. geboren.
Leeuwarden, J. TER HORST Wzn.
den 17 Junij 1845. J. TER HORST, geb. REELING.

GRONINGEN, den 17 Junij 1845. Nog treurende over het gemis van een lief *Dochtertje*, werden wij heden andermaal, doch nu veel smartelijker, getroffen, daar het Gode behaagde, onzen dierbaren oudsten Zoon NICOLAAS MARI, in den bloeijenden leeftijd van 16 jaren uit onze liefdearmen weg te nemen.
J. A. C. ROVERS.
T. J. C. ROVERS — VAN SIPPAMA.

*** Heden overleed, aan eene ongesteldheid van slechts weinige dagen, onze veel geliefde Broeder en Behuwdbroeder GERHARD LEIJDIG, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 39 jaren.

Algemeen om zijnen beminnelijken en trouwhartigen omgang geacht, is zijn afsterven voor ons een zeer treffend verlies.
Leeuwarden, *Namens verdere Familie*,
den 18 Junij 1845. ANTON KUHLMANN.
Eenige kennisgeving. MARIA ELEONORA KUHLMANN, geb. LEIJDIG.

*** Op heden den 19 Junij is aan de Lemmer overleden, na eene langdurende ongesteldheid, onze waarde en zeer geachte Tante, Mejufvrouw ROMKJEN DOUWES BRUINSMA, Weduwe wijlen den Heer JOUWERT FREDRIKS WITTEVEEN, in den ouderdom van ruim 67 jaren. H. VAN REENEN.
Eenige kennisgeving. *Namens de Vrienden.*

GRONINGEN, den 20 Junij 1845. Slechts vijftien dagen na het overlijden van ons outdste Zoontje werd ons ouderhart heden weder smartelijk gewond, daar het God behaagde, ook hier ter stede ons teerbemind eenigst Dochtertje GEZINA METTEVIER ons door den dood te ontnemen, in den ouderdom van 2 jaren en bijna 10 maanden.
CONRAAD MEIJER, *Pred. te Wijnjeterp c. a.*
Eenige kennisgeving J. K. MEIJER, geb. LOFVERS.

*** Heden middag omstreeks 12 ure, overleed mijn hartelijk geliefde jongste Zoon ULCO CATS SPEELMAN, Student aan de Hoogeschool te Groningen, in den jeugdigen leeftijd van ruim 19 jaren. — Nadat hij den vorigen avond van gemelde stad welvarend in het ouderlijk huis was aangekomen, moest ik hem zoo kort daarna op het onverwachts, ten gevolge van eene hevige ongesteldheid binnen weinige oogenblikken zien bezwijken.
Leeuwarden, den 21 Junij 1845. SPEELMAN WOBMA.

*** Het heeft de Almagtige God behaagd door den dood tot zich te nemen, onze hartelijke geliefde Moeder JANTJE TJERKS DE VRIES, Weduwe van JOHANNES JANS ALTHUIZES, in den ouderdom van 72 jaren en 8 maanden. Eene inwendige verzwakking maakte een einde aan haar tijdelijk leven. Een gegronde hoop door een bevindende kennis van God in Christus deed haar verlangen naar zijne onmiddellijke gemeenschap en lenigt onze droefheid.

Strekkende deze tot bekendmaking aan Vrienden en Bekenden.
Hichtum, TJERK J. ALTHUIZES,
den 21 Junij 1845. *Namens Broeder en Zusters.*

*** Heden morgen overleed tot mijne innige droefheid, na eene langdurige sukkeling mijne geliefde Moeder GRIETJE GRIJNDERS, Weduwe JAN BIJMHOLT, in den ouderdom van bijna 63 jaren.
Leeuwarden, den 23 Junij 1845. E. BIJMHOLT.

De Prijs der BOTER te *Leeuwarden*, den 20 Junij 1845, *f* 24,00 à *f* 26,00.
KAAS *f* 14,00 à *f* 18,00.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw:*
LEEUWARDEN, Vrijdag den 20 Junij 1845, *f* 26,00.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 21 Junij 1845.

					Gebl.
NEDERLAND.					
Werk. Schuld	2½	pCt.	64	64¼	64⅛
Dito dito ...	3	»	78	78¾	
Dito dito ...	4	»	100½	100¾	100⅝
Amort.-Synd.	4½	»	100	100¼	
Dito dito. .	3½	»	93½	94	93¾
Handel-Maats.	4½	»	155	156	155⅞
O. I. Leening	4	»			
BELGIE.					
bij Banc. Belge.	2½	pct.			
dº *R.* en Volksv.	2½	»			
SPANJE.					
L.b. *Ard.* van 85 £	5	pCt.	25	25¾	25¼
Dito onbep. Stuk.	5	»	23¾	24¼	
Dito...........	3	»			
Ardoin Coupon.. .. .			25	25¾	

PORTUGAL.					
Neg. te Londen	3	pCt.	67	67¾	67½
Binnenl.... .	5	»			
RUSLAND.					
1798, 1816....	5	pCt.	108¼	108¾	108½
1828, 1829....	5	»			
Dito bij *Hope.*	4	»	93¾	94¼	94
Dito bij *Stiegl.*	4	»	92½	92¾	92⅝
AMERIKA.					
Oblig	6	pCt.			
Bank-Actien.					
OOSTENRIJK.					
Metaliek.......	5	pCt.			
W.B. bij *G.&Co.*	5	»			
BRAZILIE.					
Obl. te Londen	5	pCt.	93¼	93½	93⅜

Poolsche Loten fl. 500, 154¾, 155¾, 155¼; Pruiss. Loten Rs. 50, 164¾, 165¾, 165¼; Nap. Cert. bij *L.* en *B.* 96¼, ½, ⅜; Uitg. Mexic. 21¼, ½, ⅜; Equator 2, ½, ¼; Nieuw-Grenada 25¼, ¾, ¼.

Van de binnenlandsche fondsen waren 3 pct. williger; de overige iets vaster; Handelmaatschappij was ⅜ pct. hooger; Rijn-Spoorweg iets flaauwer.

Spaansche fondsen zijn een weinig flaauwer geweest, Coupons prijshoudend; Portugal williger, alsmede Uitgestelde Mexico; de overige buitenlandsche waren prijshoudend.

AANBESTEDING bij geslotene briefjes, van het BOUWEN van eene NIEUWE VOORHUIZINGE en REPARATIE aan de SCHUUR, gelegen bij Birdaard aan de Dockumer-Ee, *Boerboom State* genaamd, bewoond door PETRUS SINNEMA; waarvan de briefjes moeten ingezonden worden vóór den vierden Julij aanstaande, ten huize van Mr. C. J. VAN DER VEEN, Procureur te Leeuwarden, terwijl het Bestek van heden af ter visie zal liggen bij P. SINNEMA voornoemd, en de aanwijzing zal geschieden op Woensdag den 2 Julij van des middags 12 tot 4 ure.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad HARLINGEN, zijn voornemens, om op Donderdag den 3 Julij e. k., des middags ten 12 ure, op het Raadhuize aldaar, publiek, onder nadere approbatie, aan te besteden: Het ten uitvoer brengen van eenige belangrijke HERSTELLINGEN aan de SLUIZEN aldaar, met bijlevering van alle de daartoe benoodigde MATERIALEN, ARBEIDSLOONEN, enz., waarvan de Bestekken intusschen ter lezing liggen bij den Stads Bouwmeester, bij wien tevens de noodige inlichtingen hieromtrent te bekomen zijn, alsmede ter Stads Secretarie en bij de Erven *Beidschat* in den Makkumer-wagen aldaar.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
Harlingen, J. RODENHUIS.
den 16 Junij 1845. *Van wege dezelven,*
K. BLOK.

GRIETMAN en ASSESSOREN van HEMELUMER OLDEPHAERT en NOORDWOLDE, convoceren mits deze, de Hervormde Floreenpligtigen van de onderstaande Gemeenten, om in derzelver respectieve Dorpskerken te compareren, als die van:

Nijega en *Elahuizen*, . op Donderdag den 26 Junij 1845, voormid. 10 ure.
Oudega en *Kolderwolde*, op denzelfden dag, des middags 12 ure.
Molkwerum,.......... op Vrijdag den 27 Junij 1845, voormiddags 10 ure.
Warns en *Scharl*,..... op denzelfden dag, des middags 12 ure.
Hemelum, *Mirns* en *Bakhuizen*, op denzelfden dag, des namiddags 4 ure.
Koudum,.............. op Zaturdag den 28 Junij 1845, voormid. 11 ure.

Ten einde een ieder in de zijne 1°. op te nemen en na welbevinding te sluiten de Kerke Rekeningen over den jare 1844, en 2°. vast te stellen met of zonder veranderingen, de Begrootingen der Kerkelijke administratie voor de dienst van 1846.

Grietman en Assessoren voornoemd,
Koudum, E. van ASBECK.
den 16 Junij 1845. *Ter ordonnantie van dezelven,*
J. ALBARDA GERLSMA, *Sec.*

GRIETMAN en ASSESSOREN van MENALDUMADEEL, doen te weten, ter voorkoming van misverstand deswegens, dat de gewone *JAARMARKT* of *KERMIS* te *Dronrijp*, zal worden gehouden op den 28 en 29 Junij aanstaande.

Menaldum, den 16 Junij 1845.
G. F. Br. thoe SCHWARTZENBERG en HOHENLANSBERG.
Ter ordonnantie van dezelven,
A. G. van DALSEN FONTEIN.

GRIETMAN en ASSESSOREN van DANTUMADEEL brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat de vaart door het dorp *Rinsumageest*, wegens te doene reparatien aan de Steenen Pijp in dat dorp, tot nadere bekendmaking, voor de scheepvaart blijft afgesloten.

Rinsumageest. *Grietman en Assessoren van Dantumadeel,*
den 23 Junij 1845. J. J. BERGSMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
G. JONGSMA.

De GECOMMITTEERDEN *van den Grooten Polder onder Berlikum* en gedeeltelijk ook onder Menaldum gelegen, roepen bij deze op de Eigenaren der Ingelanden, om in persoon of bij behoorlijk gevolmagtigde te compareren op Donderdag den 26 Junij 1845, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *Auke Lourens van der Mei*, te Berlikum, om te delibereren over het daarstellen van eenige wijzigingen in het bestaande Polder Reglement, daarover te besluiten en in gevalle van goedkeuring het gewijzigd Reglement te arresteren en teekenen.

Namens Gecommitteerden voornoemd,
P. D. WIERSMA, *Gecomm.*

FAILLISSEMENT.

Ten gevolge gemaakte bepaling bij proces-verbaal van verificatie, de dato 19 Junij laatstleden, door den Edel Achtbaren Heere Regter-Commissaris in het faillissement van JOSEPH MATHIAS ROOS, Winkelier te Workum, worden de Crediteuren in dat faillissement, andermaal opgeroepen, om voor Zijn Edel Achtbare te verschijnen op Woensdag den negenden Julij 1800 vijf en veertig, des voormiddags ten elf ure, in het Paleis van Justitie te Sneek, ten einde alsnog tot de verificatie hunner Schuldvorderingen worde overgegaan.

De Curator in voormeld faillissement,
Mr. H. HIDDINGA.

AANBESTEDING,

op Dingsdag den 1 Julij 1845, des namiddags ten 2 ure, in de Herberg te Ferwerd, van een achtkante WIND-WATERMOLEN, ter grootte van 20 el vlugt, in de nieuw aan te leggen Polder, tusschen de dorpen Marrum en Ferwerd. — Het Bestek en Teekening is voor de gegadigden ter inzage van af den 27 Junij e. k. bij den Kastelein J. BOSMA, te Ferwerd; zijnde intusschen de noodige inlichtingen omtrent dit werk te bekomen bij JAN T. KINGMA, Architect te Ternaard, door wien op den dag der besteding, van des morgens 9 tot 12 ure, de noodige aanwijzing in loco zal worden gedaan.

Grasverkoopingen in Achtkarspelen.

De gewone jaarlijksche GRASVERKOOPINGEN in de Grietenij Achtkarspelen, telken jare te houden door H. KLOOSTERMAN, oud Klerk van wijlen den Notaris *Romein* te Buitenpost, zullen door genoemden KLOOSTERMAN, ten overstaan van den Arrondissements Deurwaarder te Kollum, dit jaar gehouden worden, als:

Te *Kooten*, op Woensdag den 25 Junij 1845, ten één ure na den middag, ten huize van de Kasteleinsche de Weduwe *Elle Ellens*.

Te *Augustinusga*, op Vrijdag den 27 dito, ten ure als boven, ten huize van den Kastelein *Eelze Jelkes Fokkinga*.

Te *Surhuisterveen*, op Dingsdag den 1 Julij 1845, ten ure als boven, ten huize van den Kastelein *Lammert Louws Mellema*.

Aangifte tot nieuwe perceelen af veranderingen bij genoemden KLOOSTERMAN.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Notaris J. C. MANN, te Workum, zal publiek, bij strijk- en verhooggeld aan de meestbiedende, presenteren te verkoopen:

EEN TWEEDE GEDEELTE in een uitmuntend stuk GREIDLAND, *Klein Eeuwe Schar* genaamd, gelegen onder den dorpe Nieuwhuisum, in het Kadaster bekend in sectie B, nummers 455, 456 en 457, hebbende over het geheel een inhoudsgrootte van 4 bunder 66 roede en 20 el; Sint Petri 1846 vrij te aanvaarden.

Wie gadinge hieraan maken, komen op Vrijdagen den 27 Junij 1845, bij de beschrijving, ten huize van *Lieuwe Rintjes Ketelaar*, Logementhouder aan de Zeesluis te Workum en den 11 Julij daaraanvolgende, bij de finale toewijzing, ten huize van *Anne Hoekstra*, Societeithouder aldaar, telkens des avonds ten 7 ure en koopen op alsdan voor te lezene Conditien die inmiddels ten Kantore van bovengenoemden Notaris te vernemen zijn.

VOORNAME VERKOOPING.

De Griffier P. VISSER, te Hindeloopen, zal, als last hebbende van zijne Principalen, ten overstaan van den Notaris J. C. MANN, te Workum, op autorisatie van de Arrondissements Regtbank te Sneek, publiek tegen genot van strijk- en verhooggelden, aan de meestbiedenden, presenteren te verkoopen:

1. Eene uitmuntende kortelings nieuw gebouwde BOEREN HUIZING en SCHUUR c. a., met ruime HIEMING en ERF, omgeven en beplant met welig groeijend BOOM- en HEESTERGEWAS, staande en gelegen aan de Diepe Dolte te Workum, met derzelver zeer vruchtbare WEIDLANDEN, te zamen groot ongeveer 22 bunder.

Op deze Vastigheden moet $^1/_3$ der Koopsommen, als eerste hypotheek verblijven.

2. Een kostelijk stuk WEIDLAND, nabij Bolsward, sectie B, no. 315, groot 1 bunder 88 roede 80 el.
3. Eene compleete en welonderhoudene LOODERTSMOLEN, te Workum, met al hetgeen tot zoodanige Fabrijk behoort, sedert onheugelijke jaren en thans nog met goed succes gedreven, en hier te lande zeer weinig gevonden wordende.
4. Twee uitmuntende welonderhoudene en beklante POTTEBAKKERIJEN, met HUIZEN, SCHUREN c. a., aldaar.
5. Een sterk betimmerd en welgelegen GRAAN- of KAASPAKHUIS met ERF aldaar, uitnemend voor den Handel ingerigt en staande.
6. Een ruime HOOISCHUUR, met de daarachter zijnde KOE-, PAARDENSTALLEN en verder GETIMMERTE, benevens een gedeelte van het GEBOUW, waarin de bovenstaande Loodertsfabrijk wordt uitgeoefend.

   Dit 6de perceel *op afbraak*.

7. Drie hechte BURGER HUIZINGEN, met ERVEN c. a., aldaar.
8. Een aanzienlijke hoeveelheid beste aangevoerde AARDE, liggende gerijfelijk om te vervoeren in de nabijheid van de stad Workum.

Alles nagelaten door wijlen den WelEdelen Heer *H. Brunger*.

Wie gading maken, komen op Vrijdag den 27 Junij e. k., bij de provisionele toewijzing, ten huize van *L. R. Ketelaar*, aan de Zeesluis te Workum, en op Vrijdag den 11 Julij daaraanvolgende, bij de finale toewijzing, ten huize van den Societeithouder *Anne Hoekstra*, aldaar, telkens des namiddags ten 2 ure, en koopen op Conditien die alsdan zullen worden voorgelezen en die intusschen bij den Heer HARMEN VISSER, te Workum en ten Kantore van den voormelden Griffier en Notaris te vernemen zijn.

De Notaris GOSLINGS, te Harlingen, zal, op Woensdag den 25 Junij 1845, des voormiddags ten elf ure, ten huise van *Theunis Beidschat*, in den Makkumer-Wagen aldaar, in het openbaar verkoopen, tegen contante betaling:

Ongeveer 400 Tonnen Zweedsche TEER, en pl. min. tien Hoed fijne Engelsche SMEEDKOOL. — Te bezigtigen vóór en op den verkoopdag, op aanvraag bij bovengenoemden Notaris.

De Notaris J. A. SCHAAFF, te Stiens, zal, Zaturdag den 28 Junij 1845, 's namiddags ten 3 ure, bij de Kastelein *Hoogstra*, te Stiens, op crediet verkoopen:

1. Het jaarlijksch GRASGEWAS in de Burefenne te Stiens.
2. 2 bunder 20 roede DITO, op het Oudland aldaar, van *J. Althuizes.*

Verkoop van eene Huizinge en Grutterij c. a.

TE SNEEK.

De Notaris A. HAAGSMA, te Sneek, zal, op Woensdag den 2 Julij 1845, des avonds ten 7 ure, ten huize van *G. de Ruiter*, aldaar, finaal verkoopen met regt van zamenvoeging:

1. Eene roijale en hechte HEEREN- en KOOPMANS HUIZINGE, met derzelver welbeklante en van ouds gevestigde GRUTTERIJ, met daartoe behoorende losse en vaste Gereedschappen; voorzien van prompte Zolders, STALLING en ruim ERF, staande en gelegen aan de Noordzijde van het Kleinzand binnen Sneek, en strekkende van daar in eene regte rigting tot aan den Oosterdijk; waarop bij de beschrijving is geboden de som van *f* 6075.
2. Een ruim en hecht PAKHUIS met ERF aldaar, onmiddellijk naast het vorige perceel, aan het Kleinzand; waarop geboden is *f* 1200.
3. Een GEBOUW met plek GROND, staande en gelegen aan- en bezijden het Erf van het 1ste perceel, en uitgang hebbende in de Brouwerssteeg aldaar; staande op de som van *f* 225.

NB. Er kan een goed gedeelte van den koopprijs tegen behoorlijke rente onder gemelde perceelen gevestigd blijven. Zijnde dezelven te bezigtigen op den verkoopdag, des morgens van 10 tot 12 ure, en verdere Conditien te vernemen bij genoemden Notaris.

Tegen October aanstaande wordt in de nabijheid van *Leeuwarden*, TE HUUR aangeboden: Eene nieuwe WONING, met ongeveer ½ bunder *GUARDENIERSLAND*. Nader onderrigt bij A. van ZUIJLEN, bij de Put alhier.

Bij besloten Billetten, wordt onder nadere approbatie te KOOP aangeboden:

1. Een metalen TORENKLOK, wegende p. m. 1176 Ned. ponden, ongeveer 1 el 22 duim wijd en 1 el 27 duim hoog, met deszelfs Oogen, versierd met Lofwerk en Omschrift, waarvan het jaargetal is uitgedrukt, naar de uiterlijke kenteekenen welligt 1223.
2. Een DITO, wegende p. m. 793 Ned. ponden, en nagenoeg wijd 1 el 10 duim, hoog 1 el 24 duim, versierd met een sierlijk Lofwerk en omschrift Anno 1488.

De POTJES tot deze Klokken behoorende, wegen p. m. 39 Ned. ponden.

De Inschrijvingsbilletten op zegel geschreven, moeten vrachtvrij aan het Bestuur van Stavoren worden gezonden, vóór of op den 31 Julij 1845.

De Voorwaarden tot deze verkoop liggen op het Raadhuis te Stavoren ter inzage.

Uit de hand te koop:

Een roijale KOEPEL, zijnde twaalfkant, met een omgang en rieten dak, staande aan het water zeer geschikt om vervoerd te kunnen worden; te bevragen en nadere informatien te bekomen bij de Directie der Societeit de Harmonie te Workum. Brieven franco.

De Ondergeteekende FIJNSMID, SLOT- en KAGCHELMAKER, maakt door deze aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat hij zijne werkplaats veranderd heeft uit de Amelandstraat naar de Beijerstraat, letter G, no. 119. Verzoekt vriendelijk gunst en recommandatie.

Leeuwarden, den 21 Junij 1845. D. HENNEMAN.

NB. Bij bovengenoemde kan dadelijk een KAGCHELMAKERSKNECHT geplaatst worden.

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat hij verhuisd is, en thans woont tegen over de Korenbeurs, no. 41, en aldaar ruim gesorteerd is van een fraai assortiment Kanten, Tules, Neiges, alsmede van alle andere soorten van MANUFACTUREN. Belooft eene prompte en civiele bediening. — Ook zijn bij hem te bekomen geheele, halve en kleinere gedeelten van LOTEN, in huur, koop en voor alle klassen, en houdt accuraat GROOT KONTRABOEK. De trekking der eerste klasse zal plaats hebben op den 23 dezer. Verzoekt een ieders gunst en recommandatie.

Leeuwarden, den 10 Junij 1845. JACOB I. de JONG.

De Ondergeteekende, door aankoop eigenaar geworden zijnde van de ZOUTZIEDERIJ ter dezer stede, laatstelijk, sedert jaren, met succes gedreven, door den Heer R. HAVERSCHMIDT, heeft de eer, zijne Stad- en Landgenooten te berigten, dat hij voornemens is, deze Fabrijk voort te zetten; zich aanbevelende in hunne geëerde begunstiging, en eene prompte behandeling verzekerende.

Dockum, den 16 Junij 1845. P. van KLEFFENS Nz.

BERIGT.

De Ondergeteekende maakt door deze aan de Dames bekend, dat zij een AFFAIRE is begonnen in de fijnste soorten van NETELDOEKEN, BORDUURSELS, NEIGES, TULES enz. Zich minzaam in de gunst aanbevelende. — Groote Hoogstraat, letter H, no. 69.

Leeuwarden, den 17 Junij 1845. C. W. SICKLER — Bruijn.

Koninklijke Nederlandsche Loterij.

De Ondergeteekende verwittigt aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten, dat bij hem weder voor de 196ste Loterij te bekomen zijn HEELE en GEDEELTEN van LOTEN, in Huur, Koop en voor alle Klassen. Houdt zich ten vriendelijkste gerecommandeerd. A. T. van GELDER,
over de Brol in de Drie Schoppen te Leeuwarden.

Depôt van Fransch Vensterglas.

JAC. PLET, op de Vleeschmarkt, letter F, no. 9, te Leeuwarden, berigt aan zijne Stad- en Landgenooten, dat gemeld Depôt van de voornaamste Fabrijk bij hem is opgerigt. Vertrouwt dat hetzelve door zuiverheid van kwaliteit en billijkheid in prijs zich zal aanbevelen.

Conditien en prijzen op franco aanvrage verkrijgbaar.

Bij de tegenwoordig, algemeen erkende behoefte van ZUIVERE en GEVOELIGE BALANSEN, maakt de Ondergeteekende bekend, dat door of onder toezigt van hem, allerhande soorten van BALANSEN worden in order gemaakt, onder belofte alles te zullen aanwenden dezelve zuiver te maken, en zijne geëerde begunstigers zoo spoedig en goedkoop mogelijk te bedienen.

K. J. KROL, *Arrondissements-IJker te Sneek.*

Door aankoop eigenaar geworden zijnde van de TOUWSLAGERIJ door wijlen *Johannes Hacquebard* ruim veertig jaren met goed succes gedreven en met den dood ontruimd, is thans weder opgevat door des overledenen Schoonzoon. Verzoekt gunst en recommandatie, en zal trachten zich dezelve waardig te maken. J. KUIPERS,
op het Groot Scharenek te Leeuwarden.

LET WEL. ALBERTUS CORNELUS HOFFMAN, Kleermaker op de Nieuweburen te Leeuwarden, maakt aan zijne geëerde begunstigers bekend, dat hij den 16 Junij is komen te wonen op de Put, nabij de Groote Kerk, letter I, no. 247.

LET WEL.

De Logementhouder F. E. CROP, in het Hof van Holland, verwittigt door deze, dat bij hem gedurende de Kermis differente TOONEELSTUKKEN zullen worden vertoond, alsmede MUZIJK, ZANG en DANS; dat den 30 Junij aanstaande, van 1 tot 4 ure OPEN TAFEL zal gehouden worden, en gedurende de Kermis alle VERVERSCHINGEN bij hem te verkrijgen zijn.

Harlingen, den 24 Junij 1845.

HARDDRAVERIJ

te ONDERDENDAM, PROVINCIE *GRONINGEN*,
ZATURDAG den 28 JUNIJ 1845.

PRIJS... *Een CHAISGEREID met HOOFDSTEL en TOEBEHOOREN; rijkelijk met ZILVER gemonteerd.*
PREMIE: *Een PIKEURS HOOFDSTEL en TOEBEHOOREN.*

Alle Paarden worden toegelaten welke tot genoegen van de Directie zijn. — Aanteekening vóór één ure aan het Gemeentehuis ter plaats.

M. WILBERS, te Rien, verlangt zoo spoedig mogelijk een bekwame KLEERMAKERSKNECHT. Brieven franco.

Iemand genegen zijnde het BAKKEN te leeren, kan dadelijk geplaatst worden, tegen billijke voorwaarden, bij J. VISSER, te Witmarsum. Brieven franco.

*** D. MEINDERSMA Wz. heeft den 6 Junij 1845, aan het Gemeente-Bestuur te Leeuwarden, vertoond, het werk getiteld: Histoire des Paijs-Bas, depuis les temps anciens jusqu'a la création du Roijaume des Paijs-Bas, en 1815, par l'Abbé J. H. Janssens.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.